

Nr.10838/2822/III-5/2014

C ă t r e

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În temeiul art.471 din Codul de procedură penală, vă sesizăm cu

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

în vederea interpretării și aplicării unitare a dispozițiilor art.431 alin.1 din Codul de procedură penală privind admiterea în principiu a contestației în anulare referitor la participarea procurorului la desfășurarea acestei proceduri.

Examenul jurisprudenței actuale în materie penală evidențiază mai multe orientări de practică, confirmând caracterul neunitar al acesteia.

I. Într-o orientare, instanțele au examinat admisibilitatea în principiu a contestației în anulare în ședință publică, cu/fără citarea părților și cu participarea procurorului (Anexele 1 - 23).

II. Dimpotrivă, alte instanțe au analizat admisibilitatea în principiu a contestației în anulare în camera de consiliu, cu/fără citarea părților și fără participarea procurorului (Anexele 24 - 66).

III. În sfârșit, în alte cauze instanțele au examinat admisibilitatea în principiu a contestației în anulare în camera de consiliu, cu/fără citarea părților, dar cu participarea procurorului (Anexele 67 - 94).

Jurisprudența instanței supreme în această materie este unitară, confirmând participarea procurorului în procedura admiterii în principiu a contestației în anulare (a se vedea anexele 1-4 / orientarea I și anexele 91-94 / orientarea III).

Apreciez că soluția problemei de drept supuse interpretării este aceea potrivit căreia admisibilitatea în principiu a contestației în anulare se examinează în camera de consiliu, fără citarea părților și cu participarea procurorului.

*

*

*

Art. 431 din Codul de procedură penală reglementează etapa

admiterii în principiu a contestației în anulare, stabilind, în alineatul întâi, procedura de urmat, prin mențiuni exprese privind natura ședinței de judecată (*camera de consiliu*) și citarea părților (*fără citare*), iar, în alineatul al doilea, obiectul examinării admisibilității în principiu / cenzurarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru luarea în considerare a căii extraordinare de atac, respectiv verificarea următoarelor împrejurări: dacă contestația vizează o hotărâre penală definitivă, dacă cererea a fost introdusă în termenul legal, dacă contestatorul este un subiect procesual îndreptățit să folosească această cale de atac, dacă motivul invocat este dintre cele prevăzute la art.426, dacă în sprijinul contestației s-au depus ori s-au invocat dovezi care sunt la dosar.

Referitor la **participarea procurorului** la examinarea admisibilității în principiu a contestației în anulare, nici în actuala reglementare, nici în cea anterioară (*art. 391 din Codul de procedură penală din 1968*) nu există o dispoziție expresă sub acest aspect.

Cu toate acestea, în reglementarea anterioară[1], jurisprudența configurată în aplicarea art. 391 din Codul de procedură penală din 1968 a confirmat participarea procurorului și în această etapă. Din această perspectivă și, în condițiile în care, potrivit Expunerii de motive, „nu s-a intenționat ca noul Cod de procedură penală să conțină soluții originale cu orice preț, în comparație cu soluțiile de drept existente care s-au dovedit viabile în practică sau a căror utilizare constituie o obișnuință în practică”, jurisprudența anterioară constituie un argument în sensul participării procurorului în procedura admiterii în principiu a contestației în anulare. Referirea la jurisprudență are în vedere caracterul acesteia de componentă a conceptului autonom de lege, astfel cum a fost configurat în practica instanței europene de contencios al drepturilor omului[2].

Pe de altă parte, pentru participarea procurorului în această procedură pledează și dispozițiile art. 363 alin. 1 din Codul de procedură penală conform cărora participarea procurorului la judecată este obligatorie și care instituie o regulă cu caracter general, incidentă și în materia căilor extraordinare de atac, în lipsa unei dispoziții exprese contrare.

Cu privire la acest aspect, unele poziții doctrinare[3] au considerat că, în această materie, nu ar opera regulile generale întrucât verificarea admisibilității în principiu a contestației în anulare nu este o veritabilă judecată. Acest argument nu poate fi primit având în vedere, pe de altă parte, faptul că, tot în doctrină[4], s-a afirmat expres că „examinarea admiterii în principiu este o activitate procesuală de statuire, deci o judecată (...)” și, pe de altă parte întrucât, chiar dacă obiectul acestei examinări a rămas același ca și în vechea

reglementare (*art. 391 alin. 2 din Codul de procedură penală din 1968 a fost preluat de art. 431 alin. 2 din Codul de procedură penală*), cazurile de contestație în anulare care fac, printre altele, obiectul verificării au fost modificate. Astfel, pe lângă cele cinci cazuri existente în reglementarea anterioară (*art. 386 lit. a-e*), au fost introduse alte patru cazuri (*art. 426 lit. a-i*) și care reprezintă, de fapt, unele dintre fostele cazuri ale recursului (*art. 385⁹ pct. 3,4,5,6 din Codul de procedură penală din 1968*). În consecință, având în vedere caracterul de ședință de judecată al admitterii în principiu a contestației în anulare, precum și noua anvergură a motivelor ce se impun verificate, a potențialelor efecte ale acestora, participarea procurorului în această procedură este justificată.

Pe de altă parte, potrivit art. 430 din Codul de procedură penală, instanța decide asupra suspendării executării hotărârii a cărei anulare se cere luând concluziile procurorului. În acest context, în condițiile în care asupra suspendării executării se decide, de regulă, odată cu decizia asupra admisibilității în principiu, iar obiectul verificării vizând suspendarea poartă întotdeauna (chiar și în ipotezele în care se decide între momentul sesizării și cel al admisibilității în principiu) asupra unor aspecte similare, dacă nu identice cu cele verificate pentru admisibilitatea în principiu, este, de asemenea, justificată concluzia participării procurorului.

Dintr-o altă perspectivă, concluzia neparticipării procurorului în această procedură, întemeiată pe absența unei prevederi legale exprese în sensul participării ori pe tăcerea dispoziției art. 431 din Codul de procedură penală, este infirmată având în vedere că, atunci când legiuitorul a dorit o asemenea ipoteză, a reglementat-o în mod expres (*art. 345 alin. 1, art. 341 alin. 5 din Codul de procedură penală*).

Mai mult, chiar și în cazul în care legiuitorul a prevăzut expres neparticiparea procurorului, dispoziția legală a fost declarată neconstituțională; astfel, art. 341 alin. 5 din Codul de procedură penală care prevede că „judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra plângerii (*împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimiteră în judecată – n.n.*) prin încheiere motivată, în cameră de consiliu, fără participarea petentului, a procurorului și a intimaților” a fost declarată neconstituțională prin decizia nr. 599 din 21 octombrie 2014 a Curții Constituționale a României (*nepublicată*). În concret, prin decizia menționată s-a constatat că soluția legislativă a soluționării plângerii fără participarea petentului, a procurorului și a intimaților este neconstituțională[5].

În concluzie, dispozițiile art.431 alin.1 din Codul de procedură penală trebuie interpretate în sensul că judecarea admisibilității în principiu a contestației în anulare se face în camera de consiliu, fără citarea părților, cu participarea procurorului.

*

*

*

Având în vedere cele expuse, vă solicităm să constatați că problema de drept a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și, printr-o decizie obligatorie, să stabiliți modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, conform art.474 din Codul de procedură penală.

**PROCUROR GENERAL,
Tiberiu-Mihail NIȚU**

LUMEA JUSTITIEI.RO